

Spalio antrąjį šeštadienį minima Pasaulinė hospisų ir paliatyviosios pagalbos diena. Ji skirta atkreipti dėmesį į žmones, sergančius sunkiomis ligomis, bei jų artimuosius, taip pat pripažinti paliatyviosios pagalbos vaidmenį teikiant pagalbą, komfortą ir paramą sergantiesiems. Senstant visuomenei, daugėjant onkologinių ir kitų gyvybei pavojingų ligų, paliatyvioji pagalba tampa vis aktualesnė.

Kas yra paliatyvioji pagalba?

Paliatyvioji pagalba – tai ligonio, sergančio pavojinga gyvybei, nepagydoma, progresuojančia liga, ir jo artimųjų gyvenimo kokybės gerinimo priemonės, užkertančios kelią kančioms ar jas lengvinančios, padedančios spręsti fizines, psichosocialines ir dvasines problemas.

Paliatyvioji pagalba pacientams gali būti teikiama stacionare arba ambulatoriškai.

Kam teikiama stacionarinė paliatyvioji pagalba?

Stacionarinės paliatyviosios pagalbos paslaugos teikiamos suaugusiems pacientams, kurių sveikatos būklė atitinka numatytus kriterijus. Pavyzdžiui, ligai gydyti išnaudotos visos aktyviojo gydymo galimybės (išskyrus chemoterapiją, paliatyviąją chemoterapiją, spindulinę, biologinę, hormonų terapijas ir dializes), liga progresuojanti ir pavojinga gyvybei. Tokiems pacientams reikia simptomų terapijos, pagerinančios jų ir jų artimųjų gyvenimo kokybę.

Vaikams, sergantiems progresuojančia ir pavojinga gyvybei liga, stacionarinės paliatyviosios pagalbos paslaugos teikiamos tada, kai reikia valdyti ligos simptomus.

Siuntimą stacionarinėms paliatyviosios pagalbos paslaugoms gauti išrašo gydantis gydytojas. Siuntimo nereikia, kai pacientas iš palaikomojo gydymo ir slaugos skyriaus perkeliamas į tos pačios gydymo įstaigos paliatyviosios pagalbos skyrių. Stacionarinė paliatyvioji pagalba apmokama Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) lėšomis, neribojant šių paslaugų teikimo trukmės ir nepriklauso nuo to, ar pacientui jau buvo suteikta stacionarinė slauga ir palaikomasis gydymas.

Svarbu žinoti, kad kol pacientui paliatyvioji pagalba teikiama stacionare, medicinos pagalbos priemonės (sauskelnės, įklotai, vienkartinės paklodės, vienkartinis priemonių rinkinys vaistų lašinimo infuzinei pompai, stomos, stomos odos priežiūros priemonės ir kt.) jam negali būti išrašomos. Šiomis priemonėmis turi aprūpinti ligoninė.

Pagalba gali būti teikiama ir namuose

Ambulatorinė paliatyvioji pagalba nėra tas pat, kas slaugos paslaugos namuose. Paliatyvioji pagalba skirta tik nepagydoma liga sergantiems pacientams. Ji pagal poreikį gali būti teikiama paciento namuose, paliatyviosios pagalbos dienos stacionare, socialinės globos įstaigoje, ugdymo įstaigoje, darbovietėje.

Poliklinika ar šeimos klinika, prie kurios pacientas yra prisirašęs, privalo užtikrinti ambulatorinės paliatyviosios pagalbos teikimą. Jei to padaryti pati įstaiga nepajėgi, sudaroma sutartis su kita gydymo įstaiga, kuri galėtų šias paslaugas užtikrinti.

Ambulatorinę paliatyviąją pagalbą gali gauti pacientai, kurių sveikatos būklė atitinka tuos pačius kriterijus kaip ir skiriant paliatyviasias paslaugas stacionare.

Kas dirba specialistų komandoje?

Ambulatorinės paliatyviosios pagalbos paslaugos teikiamos iki 3 kartų per dieną vienam žmogui – suaugusiam ar vaikui. Tiek šių paslaugų apmokama iš PSDF. Paslaugos namuose teikiamos kasdien nuo 8 iki 20 val., dienos stacionare – ne trumpiau kaip 4 val. ir ne ilgiau kaip 12 val. per dieną.

Ambulatorinę paliatyviąją pagalbą pagal kompetenciją teikia specialistų komanda, kurią sudaro gydytojas, slaugytojas, slaugytojo padėjėjas, socialinis darbuotojas, medicinos psichologas, kineziterapeutas. Komandos darbą koordinuoja gydytojas, kurio sprendimu į komandą gali būti įtraukti ir kiti specialistai.

Siuntimą ambulatorinėms paliatyviosios pagalbos paslaugoms gauti taip pat išrašo gydantis gydytojas.

Daugėja ambulatorinių paslaugų

Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos duomenimis, šiais metais teritorinės ligonių kasos sudarė trečdaliu daugiau sutarčių su gydymo įstaigomis dėl ambulatorinės paliatyviosios pagalbos paslaugų teikimo, nei pernai. Per šių metų pirmąjį pusmetį ambulatorinių paliatyviosios pagalbos paslaugų suteikta už 3,1 mln. eurų, nors visiems metams numatyta suma sudaro beveik 3,6 mln. eurų. Tai rodo, kad paslaugos labai svarbios ir jų poreikis didėja.

Ligonių kasos, atsižvelgdamos į augantį paslaugų poreikį, jau apmokėjo gydymo įstaigoms 1,3 mln. eurų viršsutarolinių pirmojo pusmečio išlaidų. Taip pat šios išlaidos iš PSDF lėšų bus apmokėtos ir už antrąjį pusmetį. Tokiu būdu siekiama, kad kuo daugiau paliatyviosios pagalbos paslaugų būtų teikiama ambulatoriškai.

Iš viso stacionarinėms ir ambulatorinėms paliatyviosios pagalbos paslaugoms pagal šių metų sutartis su gydymo įstaigomis numatyta išleisti apie 13,6 mln. eurų PSDF lėšų. Per pirmąjį metų pusmetį šių paslaugų suteikta už 9,5 mln. eurų. Tai sudaro beveik 70 proc. metinės sumos.

Panevėžio teritorinės ligonių kasos informacija

